

O (al)hemiji života i ljubavi

Zorica D. Petrović

Urednik
Korana Borović

Recenzenti
Branka Ognjanović
Zoran Marković
Darko Hinić

Copyright©Zorica Petrović, 2022

Copyright ©Prometej, 2022

Sva prava zadržava autor.

Zabranjeno je svako kopiranje, umnožavanje, presnimavanje, objavljivanje i distribuiranje ove knjige ili njenih delova bez prethodne pismene saglasnosti autora.

ZORICA D. PETROVIĆ

O (AL)HEMIJI
ŽIVOTA
I
LJUBAVI

PROMETEJ

Novi Sad

*Ovu knjigu posvećujem
Ani i Urošu, mojim radostima
i zvezdama vodiljama,
kao i
svim mladim ljudima
sa kojima sam imala privilegiju i veliko zadovoljstvo
da radim prethodnih godina.*

*Život, taj Alhemičar stari,
silne tajne zna.
Mnoge od njih do sada su otkrivene,
ali mnoštvo ih je još uvek,
samo deo našeg kolektivnog sna.
S vremena na vreme
u podsvesti nam poneka zasja,
i kao kristal zablista
nova ideja, slutnja, intuicija...*

Z. P.

ČITAOCU

Više godina razmišljam o tome kako bi bilo dobro da neki hemičar napiše popularno, ali naučno zasnovano, štivo koje će se odnositi na hemiju života i ljubavi, s obzirom na to da se u svakodnevnom životu često mogu čuti fraze poput „hemija svuda oko nas” ili „ljubav je hemija”. Da je „hemija svuda oko nas” prosto se podrazumeva. Ali, da li bi baš trebalo da bude tako? Ideja da ja napišem knjigu na temu hemija i alhemija života prvi put mi se javila pre više godina, dok sam pisala poglavlje „Molekulska logika života” za knjigu iz predmeta Bioorganska hemija. Tada sam pomislila da bi, možda, bilo dobro da tu materiju približim ne samo svojim master studentima hemije, za koje sam tu knjigu tada i pisala, nego i većem broju ljudi. Sledeći put mi se ideja za pisanje knjige javila tokom čitanja jedne, tehnički jako lepo urađene, knjige koja je prevedena sa engleskog jezika i u kojoj se govori o životu i nekim njegovim tajnama (naravno i o ljubavi). Međutim, posle čitanja te knjige, konstatovala sam da su to obične priče iz kojih se ništa novo ne može naučiti (može biti da se i vama nekada nešto slično desilo). Tada sam opet pomislila na pisanje knjige koja bi bila i lepa i poučna, i koja bi sadržala deo intelektualne svojine hemije/biohemije, biologije i drugih srodnih nauka. U njoj bi se našle i uzbudljive teme povezane sa značajnim naučnim otkrićima iz ovih oblasti što bi čitaocima moglo biti interesantno. Baš u vreme intenzivnog razmišljanja o tome „kako je krajnje vreme da krenem sa pisanjem knjige”, pri povratku iz šetnje po kragujevačkom gradskom parku (koji je preko puta mog Fakulteta), srela sam prijateljicu koja je završila studije prava i koju dugo nisam videla. Tom prilikom sam joj, između ostalog, rekla kako sam nekoliko puta pokušala da protumačim neke članove zakona, ali bez uspeha. Sve mi se činilo kako definicije tih zakona nisu dovoljno precizne i da se stoga oni mogu tumačiti na različite načine. Prijateljica mi je tada uzvratila (skoro) istom merom rekavši: „A šta je sa vašim organskim hemijskim formulama? Koliko se tek tajni krije iza njih i iza vaših

stručnih izraza. Ponekad me baš podsetite na alhemičare!” Na kraju razgovora, iznela sam joj svoju ideju u vezi sa pisanjem knjige. Oduševljeno mi je rekla da je to „prava stvar” i da bi želela među prvima da je pročita. Kada sam kasnije analizirala naš razgovor, pomislila sam – može biti da je ona u pravu! Moguće je da mi hemičari, kada ponekad koristimo naše vrlo kompleksne formule (posebno formule biomolekula), zaista malo podsećamo na alhemičare! Ali, ne, ne... Za razliku od alhemije, za koju se i dan-danas ljudi pitaju da li je bila nauka ili magija, i koja je bila puna tajni i misterioznih simbola, današnja hemija je egzaktna i transparentna prirodna nauka sa velikim brojem užih naučnih oblasti koje, pored ostalog, objašnjavaju i život. Ali... život je i sam alhemija, nedokučiv i pun tajni koje još čekaju da budu otkrivene! U svakom slučaju, ono što prijateljici tada nisam rekla je to da me je upravo njeno spominjanje alhemičara inspirisalo da upotpunim viziju svoje buduće knjige. I da, još nešto – nisam je pitala šta misli o „Zakonu privlačenja”^{*} o kome sam nedavno čitala!

Kragujevački Veliki park

^{*} „Zakon privlačenja” se odnosi na verovanje da fokusiranjem na pozitivne (ili negativne) misli možemo doneti u naš život pozitivan ili negativan rezultat. Ovo verovanje se zasniva na ideji da su ljudi i njihove misli napravljeni od „čiste energije”, i na verovanju da energija privlači energiju. Može se odnositi na neku osobu ili neke događaje.